KURAN'DA TEKRARLARIN HİKMETİ (8)

(...dünden devam)

Dediğimiz gibi "mâ "ların mevsul olması âyetin ruhuna uygun olmaz. Çünkü bu takdirde "
”: Siz benim ibadet ettiğime ibadet etmezsiniz demek olur ki, bu mâna doğru değildir. Müşrikler Allah'ı tanımayan, O'na hiç ibadet etmeyen insanlar değillerdi. Ancak ibadetlerine şirk karıştırırlardı.
“
: Siz ve Allah'tan başka taptığınız şeyler Cehennemin odunusunuz"
(Enbiyâ Sûresi: 98)
âyetinde (
)
) tapılan şeyler anlamında ve mevsûl ismidir ama orada “
” sözüyle Allah, bu şeylerden istisnâ edilmiştir. Bundan müşriklerin, Allah'ın dışında taptıkları şeylerin Cehennem odunu olduğu anlatılmaktadır. İşte sûrede onların bu tarz ibadeti kınanmaktadır:
"Ben artık sizin ibadet ettiğiniz şekilde, Allah'a ortak koşarak ibadet etmem"
demektir ki burada ayrıca Hz. Peygamber'in, nübüvvetten sonraki hidâyetine, Allah'ın onu tam doğru yola, tevhîd yoluna ilettiğine de işâret vardır. Çünkü
"
Ben artık, sizin yaptığınız ibadet gibi ibadet yapmam, artık bana tevhîd dini öğretildi. ibadetime Allah'tan başkasının adını karıştırmam"
deniyor. Ama "Hiç böyle bir şey yapmadım" denilmiyor. İbâreye çok iyi dikkat etmek lâzımdır.

*“*Allah seni şaşkın bulup doğru yola iletmedi* mi?" (Duhâ Sûresi: 7) , *"Sen Kitâp nedir, îman nedir bilmezdin, fakat biz Kur'ân'ı, kullarımızdan dilediğimizi doğru yola ilettiğimiz bir nûr yaptık"*
(Şûrâ Sûresi: 52)
gibi âyetlerde de bu husus vurgulanmıştır.

Sûrede *"ey nankörler"* hitâbından sonra ibadet fiillerinin muzâri (şimdiki hal) kipi ile kullanıldığı iki âyetten sonra, bu fiillerden birinin, ikinci şahıs mâzî kipiyle kullanıldığı bir âyet gelmektedir. Son iki âyet, ilk iki âyetin tekididir. Önceki iki âyette Peygamber'in, şimdi ve gelecekte kâfirlerin

yaptığı ibadeti yapmadığı; son iki âyette de kâfirlerin eskiden yapmış oldukları ibadeti yapmayacağı vurgulanmaktadır. Sûredeki *"Ben sizin ibadetinizi yapmam"*
veya
"Ben sizin taptığınıza tapmam"
veya
"Ben sizin ibadet ettiğiniz gibi ibadet etmem"
âyetleri tekrarlanmaktadır. Sûrede tekrarın olmadığını anlatmak için bazı müfessirler, "
□□
"nın dâhil olduğu ilk iki cümlenin istikbâle, isim cümlesi olan son iki âyetin de hale âidolduğunu söylemişlerdir. Ancak Şevkânî buna itiraz ediyor ve "
□□
" ile "
□□
"nın birbiri yerine kullanıldığını, devam ve sebat ifâde eden isim cümlesinin şimdiki hale de geleceğe de şamil olduğunu söylüyor ve âyetlerde tekrarın bir kusur olmadığını, zira sözü güçlendirmek için cümleyi tekrar etmenin, Arap dilinin üslûplarından olduğunu söylüyor (Fethu'l-Kadîr: 5/506-507).

(devamı yarın..)